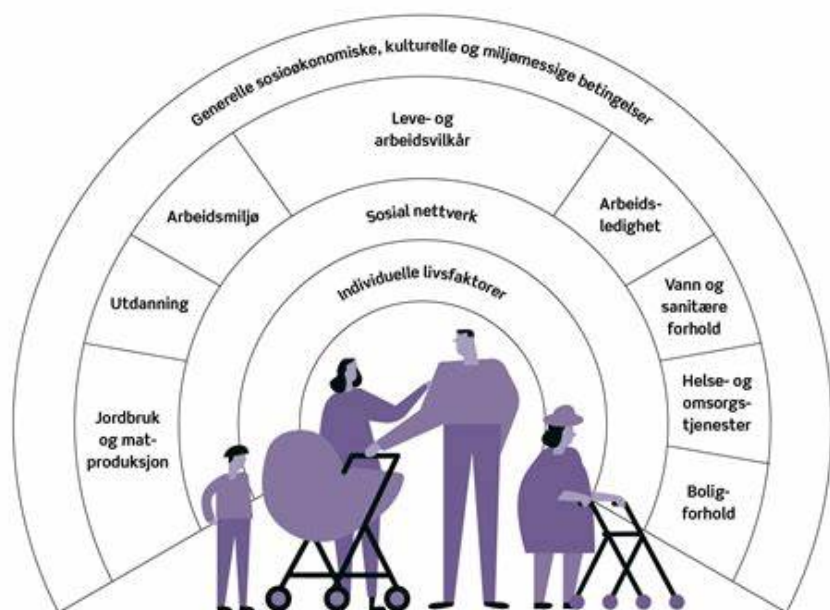
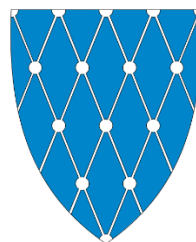

UTFORDRINGSBILDE

Osen kommune 2019

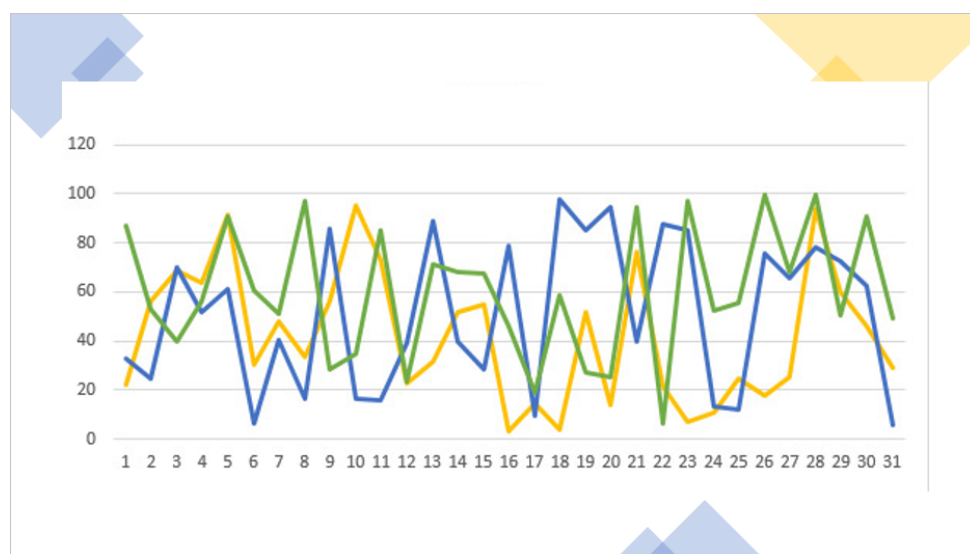

Befolkningssammensetning
Oppvekst- og levekårsforhold
Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
Skader og ulykker
Helserelatert atferd
Helsetilstand

Dato 17.08.2020

Innhold

Bakgrunn	2
Sammendrag	2
Befolkningssammensetning	3
Oppvekst- og levekårsforhold	6
Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø	13
Miljø, skader og ulykker	17
Helserelatert atferd	18
Helsetilstand	19
Økonomiske utfordringer på lang sikt	20
Tegn på god praksis	21

Bakgrunn

Dette dokumentet beskriver noen hovedutfordringer for Osen kommune med sett ut fra desember 2019. Dokumentet skal revideres hver valgperiode. Det vil være bakgrunnsdokument for årlig handlingsprogramarbeid, kommunal planstrategi, kommuneplanen og annet overordna planarbeid.

Utfordringsbildet tar for seg status og utviklingstrekk for viktige tema innenfor samfunns- og arealutvikling i Osen.

Utfordringsbildet er basert på kjente utviklingstrekk og beregnede prognoser. Utfordringer omhandler noe som peker fremover, altså en situasjon i fremtiden som vi ikke kjenner; har en høy grad av usikkerhet i seg. Det omhandler noe som det kan knyttes prioriteringer til, de sakene man er opptatt av her i Osen.

Tallene er hentet fra SSB, Udir og Folkehelseprofilen/Folkehelseinstituttet.

Sammendrag

Osen kommune er en kommune med lavt et folketall, og lav befolkningstetthet pr km². Siden andelen barn er lavere enn ellers i landet, får vi en stigende gjennomsnittsalder i kommunen. I tillegg har vi en lavere prosent andel kvinner enn menn. Framskrivningen av folketallet ser noe dystert ut.

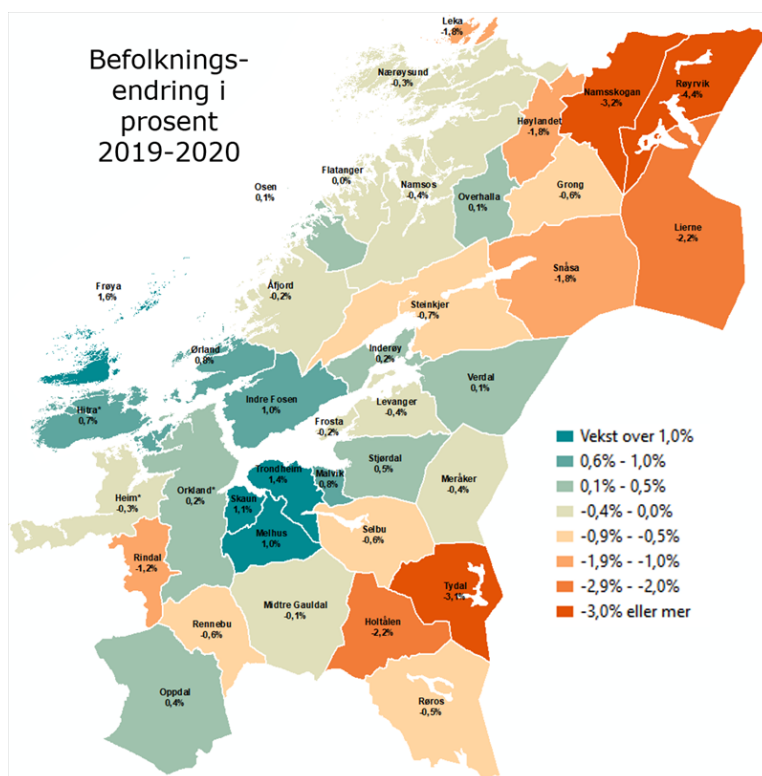
Vi ser at kommunen har lav arbeidsledighet, men ved utlysning av stillinger er det ofte godt med kvalifiserte søkere.

I det politiske landskapet ser vi at det er noen yngre velgere som kommer inn som representanter. Dette er viktig for politikken, men samtidig ser vi at den yngste delen av velgerne er de som er mest fraværende ved valgurnene. Samtidig ser vi at noen av partiene er fraværende i kommunestyret. Vi har nå 4 partier i kommunestyret, hvorav to partier har en felles liste. I tillegg har vi en kretsliste.

Et synkende folketall vil på sikt få økonomiske konsekvenser for kommunen, slik at dette er noe som det vil være viktig å jobbe med.

Hvordan samarbeide og utnytte de ressurser som finnes i kommunen slik at vi får flere bærekraftige næringer?

Hvordan få folk til å flytte hit, og hvordan få ungdommen til å vende tilbake slik at vi får snu trenden med synkende folketall?

Befolknings sammensetning

Folketall utgangen av 2019

948

Antall personer som
Er registrert bosatt i Osen

+1

Folkeøkning siste
år

Antall fødte	7
Antall døde	-11
Fødselsoverskudd	-4
Innflytting	43
Utflytting	38
Netto innflytting	5

Første kvartal i 2020 er folketallet oppe i 954 innbyggere. Samlet vekst fra år 2000 – 2019: **-247**
(kilde: SSB og Kommuneprofilen)

Over 18 år: 793 personer

Under 18 år: 155 personer

Fordelt på kjønn har vi 439 kvinner og 509 menn

Dette betyr at i Osen er det 86,2 kvinner pr 100 menn.
(kilde: SSB)

Ekteskap

11 (2017-2019)

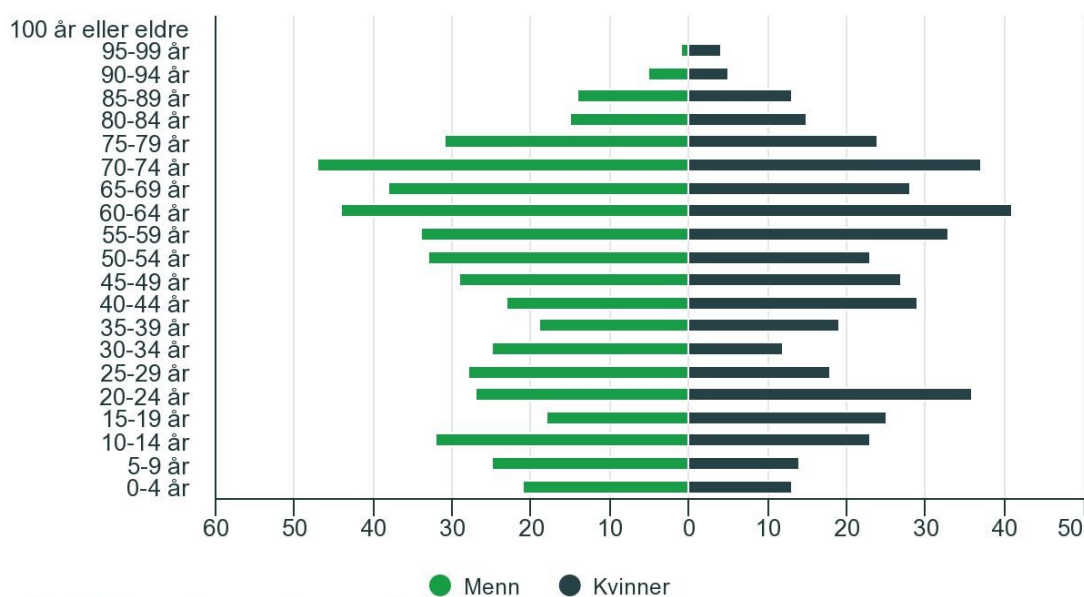

Skilsmisser

3 (2017-2019)

Aldersfordeling per 1. januar 2020

Befolkning, Statistisk sentralbyrå

Tabellen viser en aldring i befolkningen, og at fødselstall/barnetall fortsatt går noe ned. Andelen barn (0-17 år) i kommunen ligger på 17%, og er lavere enn i landet som helhet (21%).

(Kilde: Folkehelseprofil 2019)

Levealder

Forventet levealder, menn (2019)

Osen: 81

Fylket: 79,5

Landet: 79,1

Forventet levealder, kvinner (2019)

Osen: 81,6

Fylket: 83,4

Landet: 83,3

Personer med høy utdanning har høyere forventet levealder enn personer med lav utdanning. I Osen har 78% av befolkningen i alderen 30-39 år videregående skole eller høyere utdanning.

Syssetting, 2019

Sysselsatte pr. 4. kvartal, begge kjønn i alderen 15 – 74 år: 446 personer. (450 i 2018)

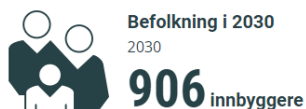
Befolkningsutvikling

Befolkning ved utgang av siste kvartal i året

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Osen	1 010	976	978	967	947	948
Flatanger	1 119	1 103	1 090	1 105	1 103	1 103
Roan	977	961	959	953	957	940
Åfjord	3 248	3 272	3 263	3 277	3 340	3 348

Befolkningsveksten i Osen har vært negativ over flere år, noe som er utfordrende med tanke på kommunens tjenestenivå fremover.

Forventet utvikling

Kilde
[Befolkningsframskrivninger, Statistisk sentralbyrå](#)

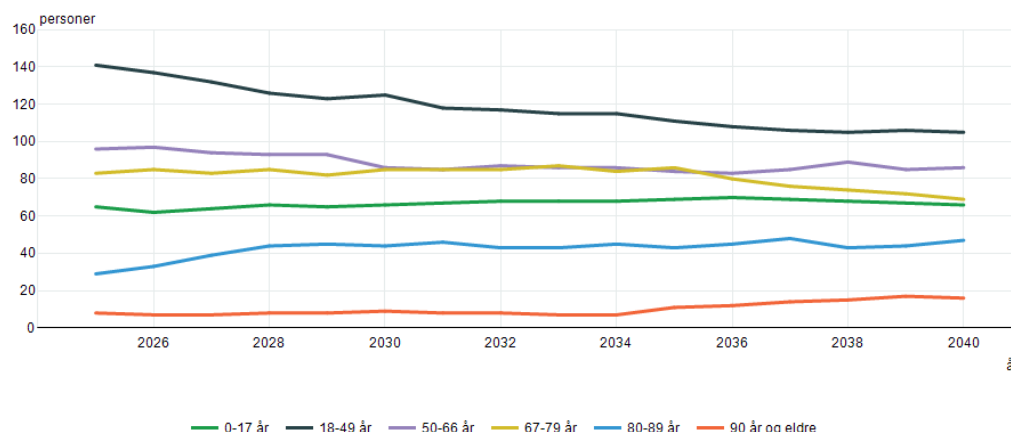

Kilde
[Befolkningsframskrivninger, Statistisk sentralbyrå](#)

Fremskrevet folketall er fra 2018, og oppgitte tall gjelder kommunene slik de var den gang. For kommuner som er sammenslått i regionreformen vil tallene ikke gi et riktig bilde.

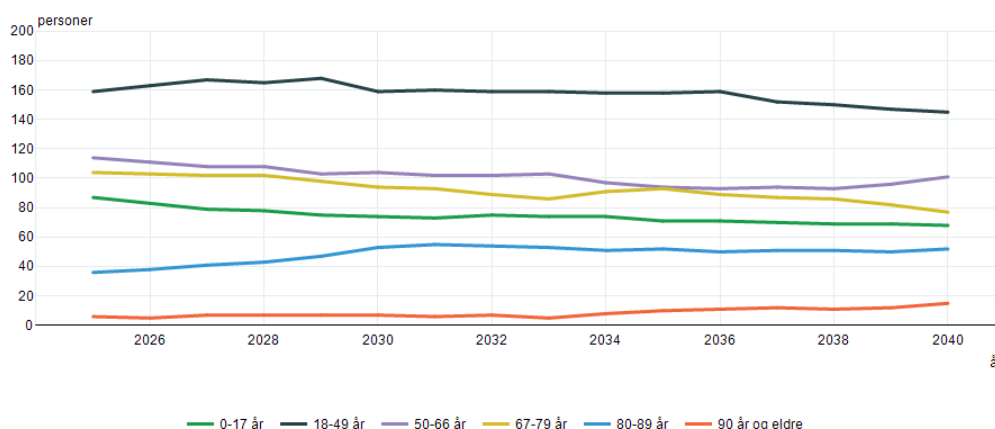
Befolkningsframskriving

11668: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Osen, Kvinner, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

11668: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Osen, Menn, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

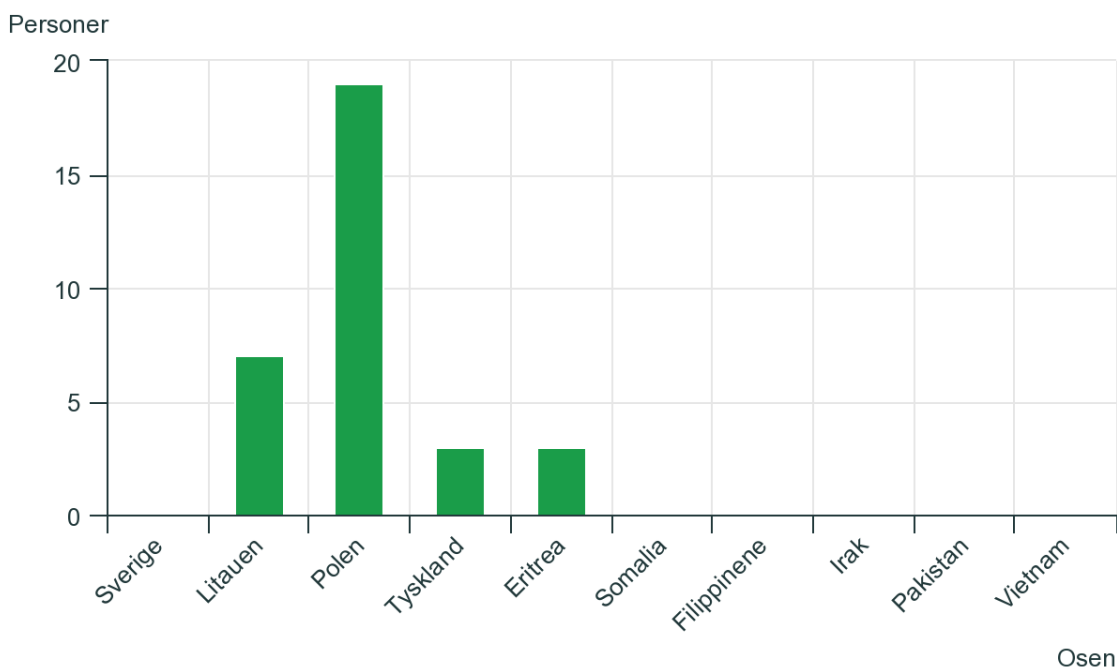
Vi ser av befolkningsframskrivingen at befolkningen i Osen kommune blir eldre. Befolkningssammensetningen preges av «sentralitet». Osen kommune er preget av befolkningsnedgang, og dette preger også Skjervøy og Sætervik. Ved Seter skole viser elevtallet pr i dag at det fra høsten 2020 ikke vil være elever ved skolen, og heller ingen i barnehagen.

Personer med innvander-bakgrunn

Grupper som flytter fra et land til et annet utgjør ofte en minoritet som skiller seg fra majoritetsbefolkningen, både med tanke på fysisk aktivitet og kulturelt. Disse gruppene vil kunne møte sosiale og økonomiske utfordringer og vanskeligheter uavhengig av årsakene til migrasjon. Mange mangler kunnskaper og ressurser, språklige og kulturelle koder og annet som den etniske befolkningen tar for gitt. Som følge av dette har enkelte innvandergrupper lavere sosioøkonomisk status, spesielt de første årene etter ankomst til nytt land. Det gjør dem spesielt sårbare, også når det gjelder helse.

De fleste med innvanderbakgrunn i Osen er enten i jobb eller under utdanning.

Personer med innvandrerbakgrunn. Utvalgte land. 2020

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, Statistisk sentralbyrå

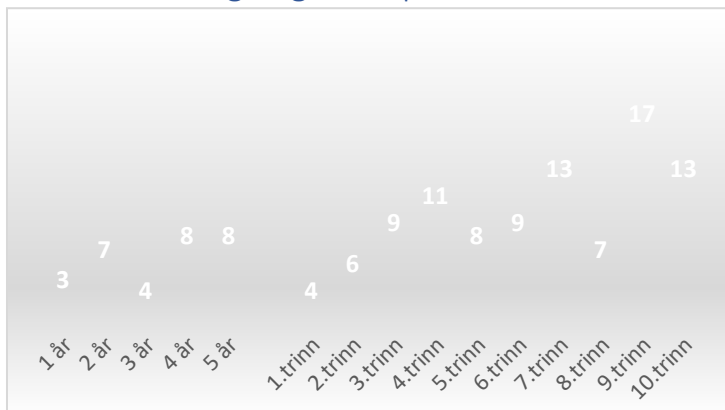
Oppvekst- og levekårsforhold

Økonomiske vilkår

Inntekt og økonomi er grunnleggende påvirkningsfaktorer for helse. Likheter i fordelingen av økonomiske ressurser påvirker antakelig andre samfunnsmessige forhold positivt. Man kan anta at stor økonomisk ulikhet i et samfunn kan lede til økt kriminalitet, kulturelle forskjeller og politiske konflikter mellom ulike grupper i samfunnet.

Stor inntektsulikhet i en kommune kan være en pekepinn på at det også er store sosiale helseforskjeller i kommunen. De siste 30 årene har alle inntektsgrupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen høyere forventet levealder enn personer med kortere utdanning og lavere inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

Barn i barnehage og skole pr des. 2019

Vi har ingen barn over 1 år som ikke er i barnehagen.

Personer over 45 som bor alene

2017: 23%

2018: 23,4%

2019: 28,3%

Eneforsørgere under 45 år

I 2019 bodde 16% av barna i Osen sammen med enslige forsørgere.

For noen kan det utgjøre en økonomisk belastning å være eneforsørger. Selv om folketrygden i mange tilfeller dekker inntektstap som følge av tap eller fravær av forsørger, viser analyser at eneforsørgere oftere har lavere inntekt enn husholdninger med flere voksne medlemmer. Dette kan blant annet skyldes begrensinger når det kommer til å få fullført utdanning, jobbe i skiftordninger mv. Barn av eneforsørgere antas å være en mulig utsatt gruppe, både økonomisk og sosialt.

Barnevern

Barn med barnevernstiltak, i forhold til innbyggere 0-22 år

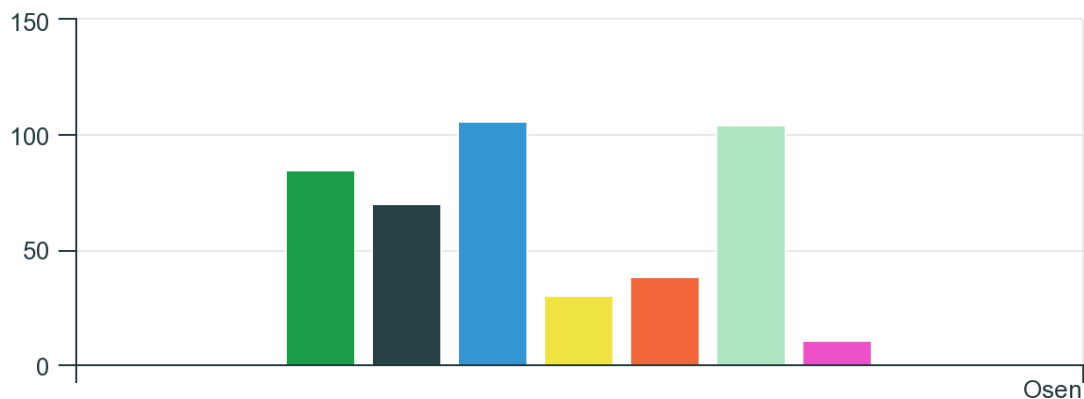
2019: 3,3% (2018: 4,1%)

Bo-, arbeid- og utdanningsforhold

Hva innbyggerne arbeider med. 2019

Personer

- Jordbruk, skogbruk og fiske
- Sekundærnæringer
- Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen., forretningsmessig tjen., eiendom
- Off.adm., forsvar, sosialforsikring
- Undervisning
- Helse- og sosialtjenester
- Personlig tjenesteyting

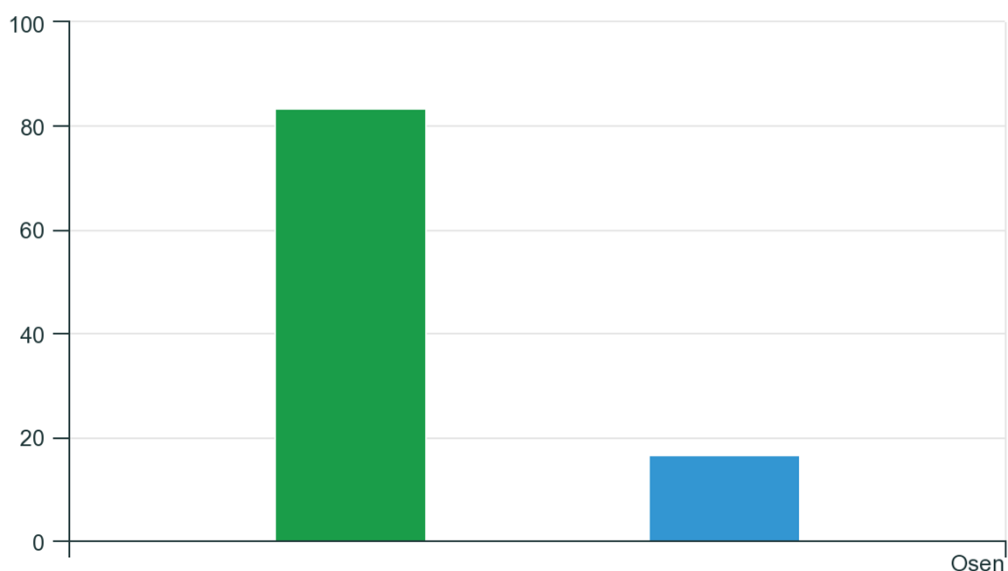
Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

Boligforhold

Personer som bor i eid eller leid bolig. Andel. 2019

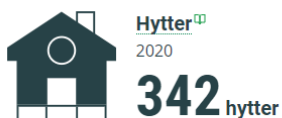
Personer som bor i eid eller leid bolig. Andel. 2019

Prosent

- Selveier
- Andels- / aksjeeier
- Leier

Boforhold, Statistisk sentralbyrå

Kilde
[Bygningsmassen, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Landbrukseiendommer, Statistisk sentralbyrå](#)

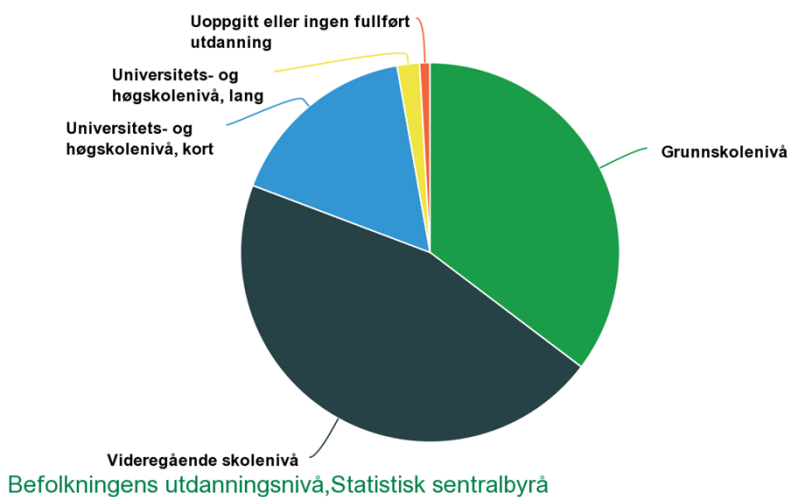
Kilde
[Familier og husholdninger, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Boforhold, Statistisk sentralbyrå](#)

Utdanning

Høyeste fullførte utdanningsnivå. 2018

Barn og utdanning

Kilde
[Barnehager, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Elever i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

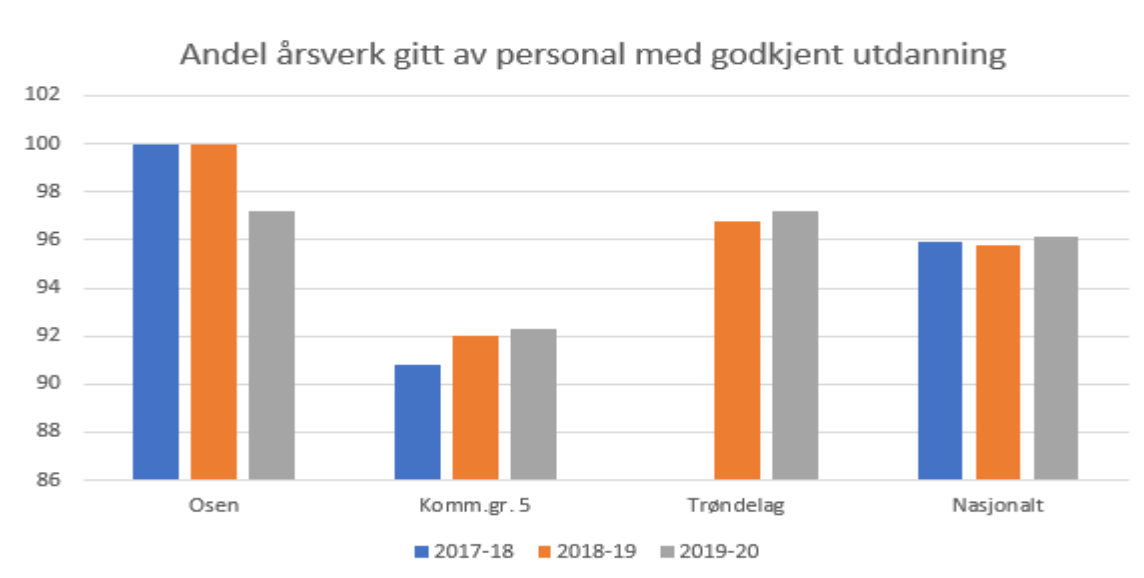
Kilde
[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

Kompetanse og kompetanseutfordringer

Osen kommune hadde i skoleåret 2019/20 2,8% av undervisningen som ble gitt av ansatte uten godkjent utdanning. Samtidig vet vi at kompetansekrav blant ansatte i skole er i endring, og at vi ikke har tilstrekkelig med studiepoeng i alle fag til å fylle kravene som skal være innfridd innen høsten 2025.

Lærerutdanningen dreier fra Allmennlærer til Faglærer, noe som gir større utfordringer for mindre skoler. Lærere har færre fag, med flere studiepoeng i sin utdanning, noe som gjør at mindre skoler enten må ha lærere med mye videreutdanning i mange fag, eller mange lærere i mindre stillinger for å kunne innfri kompetansekravet. Fra 1.august 2025 vil kravet om relevant kompetanse i skriftligfag gjelde for alle fast ansatte lærere.

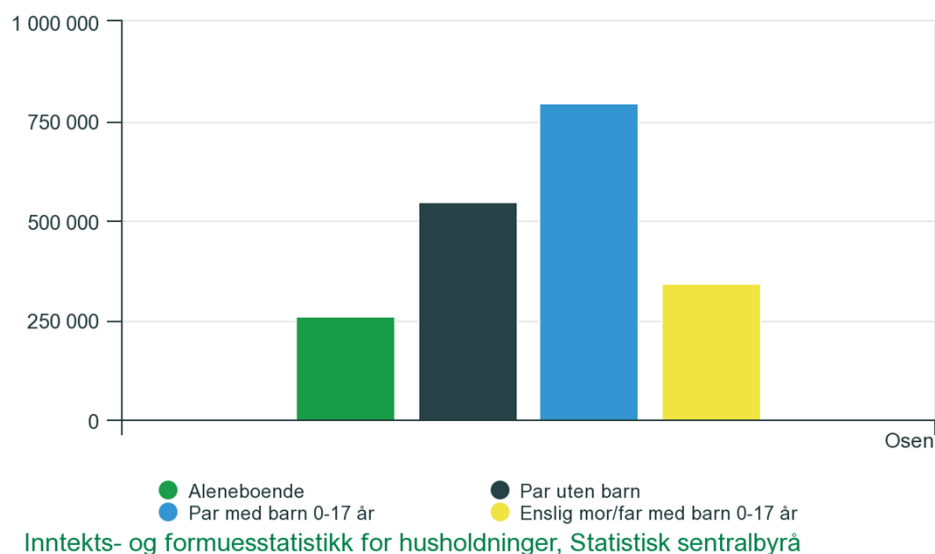
Undervisning og personal med godkjent utdanning

Andel høy- og lavinntekt

Levekår har stor betydning for motivasjon og evne til å opprettholde helsebringende levevaner som regelmessig fysisk aktivitet, sunt kosthold, avhold eller måtehold i bruk av tobakk og andre rusmidler. Lav inntekt øker sannsynligheten for dårlig selvpålevd helse, sykdom og for tidlig død. I tillegg har det å vokse opp i familier med vedvarende lav inntekt stor betydning for barnas helse og velferd. Det er ikke tilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk for andelen barn som bor i lavinntektshusholdninger i 2018 eller 2019, vi kan likevel si at vi har stor grad av deltakelse i arbeidslivet.

Inntekt etter skatt for husholdningene. 2018

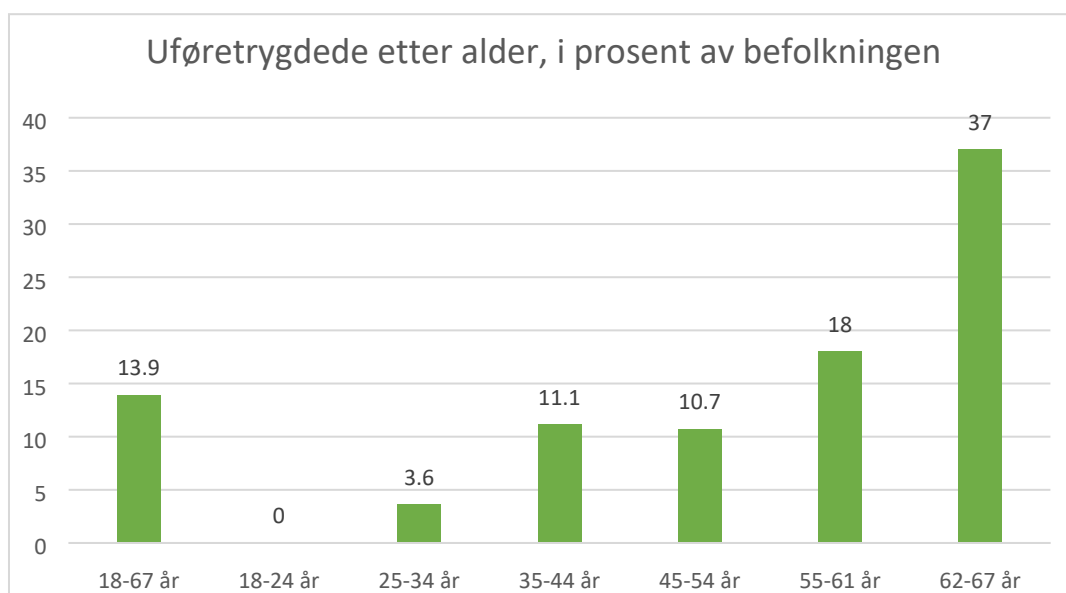
Trygd og pensjon

Pensjonister og uføre, 2019

Alderspensjonister: 28,16% Dette er en liten økning fra 2018 (27,11%)

Andel over 80 år, framskrevet, ligger på 8,5% i Osen. Dette er signifikant forskjellig fra fylket som ligger på 5% og Norge som ligger på 4,9%.

Uføre: 2,4% unge uføre (18 – 29 år)

Arbeidsledighet

Vi hadde 1,7% arbeidsledighet i alderen 15-74 år ved utgang av november 2019. Kilde: SSB

Utbetaling av sosialhjelp

2019: 150 000.-

Kilde: Årsregnskap Osen kommune

Arbeid gir identitet, sosial kontakt, personlig vekst og økonomisk trygghet. Psykiske helseplager er mer vanlig blant arbeidsledige.

Grupper som står utenfor arbeidsliv og skole har oftere dårligere psykisk helse og mer usunne levevaner enn de som er i arbeid. De siste ti årene har andelen som får sykemelding og uføretrygd vært høyere i Norge enn i andre OECD-land. Økte helseproblemer i befolkningen kan ikke forklare dette. Årsakene til sykefravær og uførepensjon er vanskelige å fastslå. Ofte er de sammensatte, og forhold som usikker arbeidssituasjon, nedbemanning og livsstilsfaktorer kan påvirke sykefraværet og andelen som søker om uføreytelser. Flertallet av sykemeldinger og langvarige trygdestønader gis for muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser som angst og depresjon.

Mobbing

Siste Ungdata-undersøkelse (2018) rapporterer totalt 4,3% at de blir utsatt for mobbing månedlig eller ukentlig. I tillegg er det 2,5% som rapporterer at de utsetter andre for mobbing månedlig eller ukentlig. Dette resultatet understøttes også av Olweus-undersøkelsen som gjennomføres i skolene hvert år. I elevundersøkelsen 2019 rapporterte 75% at de ikke blir mobbet i det hele tatt, mens 16,1% rapporterer at de har blitt mobbet en sjelden gang.

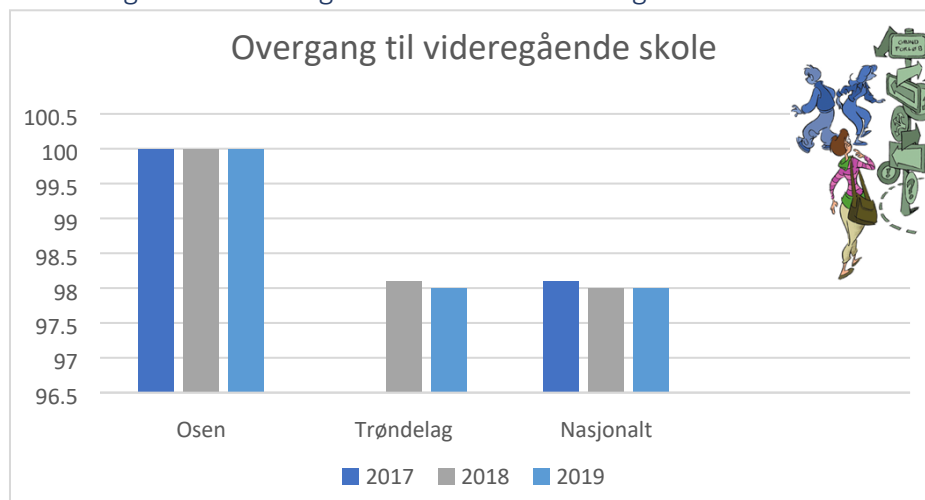
Skoleresultater og frafall vg. skole

Elevtallene i skolene er forholdsvis lavt, og dette gjør at enkeltelever gjør store utslag i statistikken. Vi ser at antall elever på det laveste nivået i hovedsak går litt ned. (Kilde: Elevundersøkelsen)

Frafallet i videregående skole er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Folkehelseprofilen 2019 viser at vi hadde 28% frafall i videregående skole.

De siste årene har alle våre elever vært registrert i videregående skole høsten etter de har avsluttet grunnskolen. Kommunen har kontaktpersoner ved de vg skolene elevene starter på, og dersom noen slutter får vi beskjed. Det settes da inn lønnet tiltak mot at de søker på vg skole igjen innen ny søknadsfrist går ut. Det er svært få som har benyttet seg av dette tilbudet.

Elever registrert i videregående skole etter endt grunnskole

Kilde: Udir

Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Mye tyder på at psykiske problemer er det viktigste grunnen til at ungdom faller ut av skole og videregående opplæring. Tallene i tabellen viser hvor stor andel av ungdommene som var registrert i videregående opplæring samme år som avsluttet grunnskole. Tallene viser ikke hvor stor andel av våre elever som har gjennomført videregående skole på inntil 5 år.

Tror på et lykkelig liv

Tallgrunnlaget her er dårlig med tanke på hele befolkningen, men vi har tall fra Ungdataundersøkelsen.

Av de ungdommene som svarte på siste ungdataundersøkelse (2018), var det 77% som tror de vil få et lykkelig liv.

Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø

Bebyggelse og transport

Vi har ingen som bor i tettbebygde strøk her i kommunen. Et tettsted er uavhengig av fylkes- og kommunegrenser, og betegner et område der det bor minst 200 personer og der det (med noen unntak) ikke er mer enn 50 meter mellom husene. (SSB)

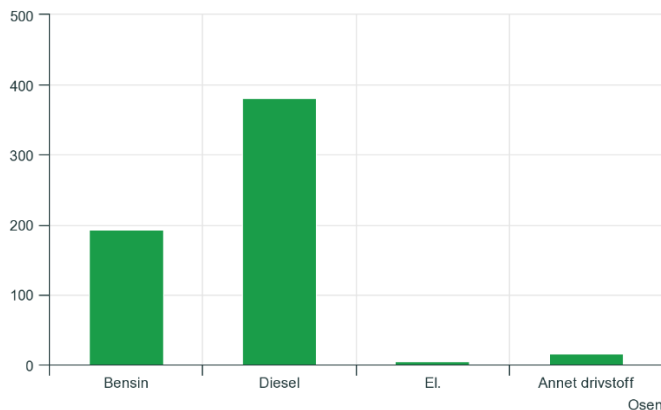

Kilde
[Befolkning, Statistisk sentralbyrå](#)

Det er utarbeidet en miljø- og klimaplan for Osen kommune. Her har bl.a. tilrettelegging for bruk av elbil vært et tema. Figuren under viser registrerte personbiler etter type drivstoff i kommunen.

Typer av biler i kommunen

Registrerte personbiler etter type drivstoff¹

Bilparken, Statistisk sentralbyrå

Kategorien «Annet drivstoff» inneholder i hovedsak hybrider.

Arealbruk

Osen kommune har et totalareal på 387,1 km². Av dette er 369,62 km² landarealer og 17,48 km² vannarealer.

Arealbruk

Areal dekket av veier
2020

0,79 km²

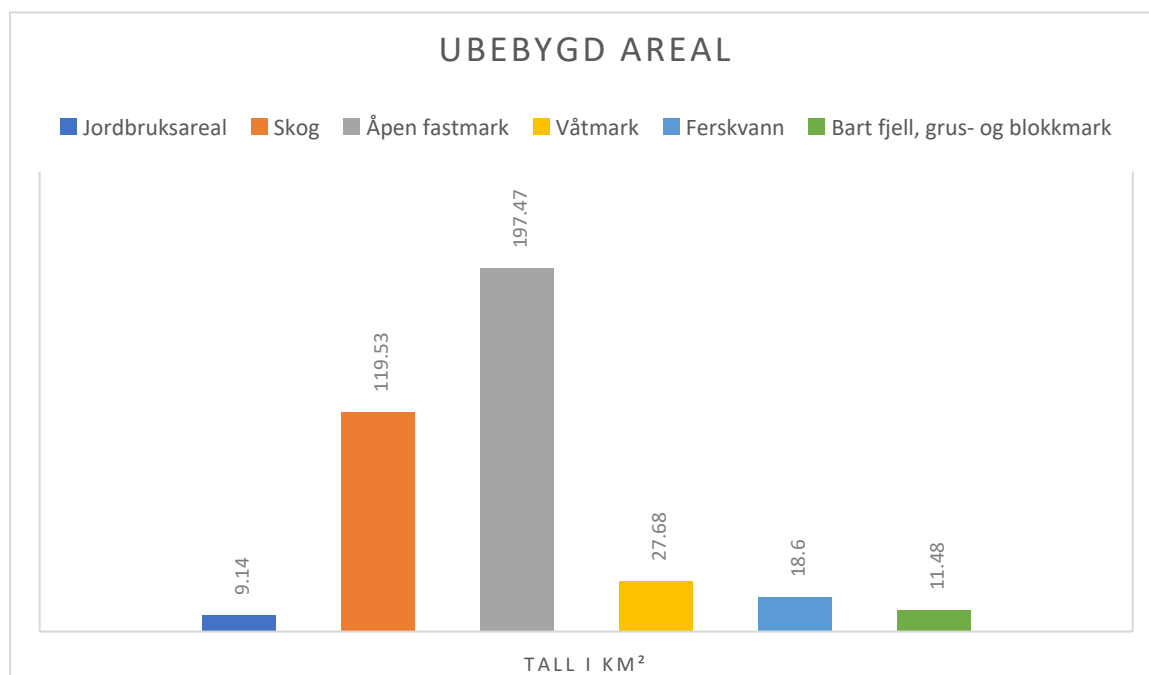

Areal dekket av bygninger
2020

0,23 km²

Kilde

Arealbruk og arealressurser, Statistisk sentralbyrå

Drikkevannskvalitet

Kvalitetskravene til drikkevann er regulert i drikkevannsforskriften. Drikkevannet skal være hygienisk betryggende, klart og uten fremtredende lukt, smak eller farge. Det skal ikke inneholde fysiske, kjemiske eller biologiske komponenter som kan medføre fare for helseskade ved vanlig bruk. De aller fleste nordmenn som er tilknyttet større fellesvannverk, får levert god og trygg vannkvalitet. Kvaliteten på drikkevannet er generelt bra i kommunen vår.

Drikkevannsforsyning

Osen kommune forsyner 99% av kommunens befolkning med drikkevann. (kilde: FHI) Vi ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet når det gjelder stabil drikkevannsforsyning. Mye av årsaken til dette ligger i utfordringer rundt perioder med mye folk i fritidsboliger og feriefolk i deler av kommunen. Drikkevannskvaliteten i kommunen er god. Alle prøveresultater tilknyttet kommunale vannverk er tilfredsstillende. (kilde: SSB)

Luftkvalitet

God luftkvalitet er viktig for å bevare god helse. Det finnes mange forskjellige luftforurensningskomponenter, inkludert ulike typer svevestøv og gasser, som kan gi uønskede helseeffekter. Hensikten med å sette luftkvalitetskriterier er å forebygge helseskader av luftforurensning. Kriteriene er satt så lavt at de alle fleste kan utsettes for disse nivåene uten at det oppstår skadevirkninger på helse. Vi har ingen indikatorer som viser at vi har dårlig luftkvalitet i vår kommune.

Nærmiljø, tilgang til friområder, sykkelveier

Vi vet at lett tilgang til gode friluftslivsområder i nærmiljøet får flere i aktivitet, og jo flere som er aktive, jo færre blir syke. Investering i friluftsliv er godt for folkehelse og god samfunnsøkonomi.

Her i Osen kommune er det lagt til rette for UT-tiltak med merkede turstier.

I tillegg legger folkehelsegruppa til rette for en intensiv 4 måneders periode hvor befolkningen kan registrere seg og gå på turer som er lagt inn i Trimpoeng-appen. I 2019 var det andre gangen dette ble, og vi har hatt rundt 350 aktive påmeldte begge årene. Trimpoeng er tilrettelagt for at hele befolkningen skal kunne delta, selv om det ikke er alle turmålene som er mulig å nå for alle i befolkningen

Osen kommune har i tillegg utvidet antall km med sykkelvei for syklende.

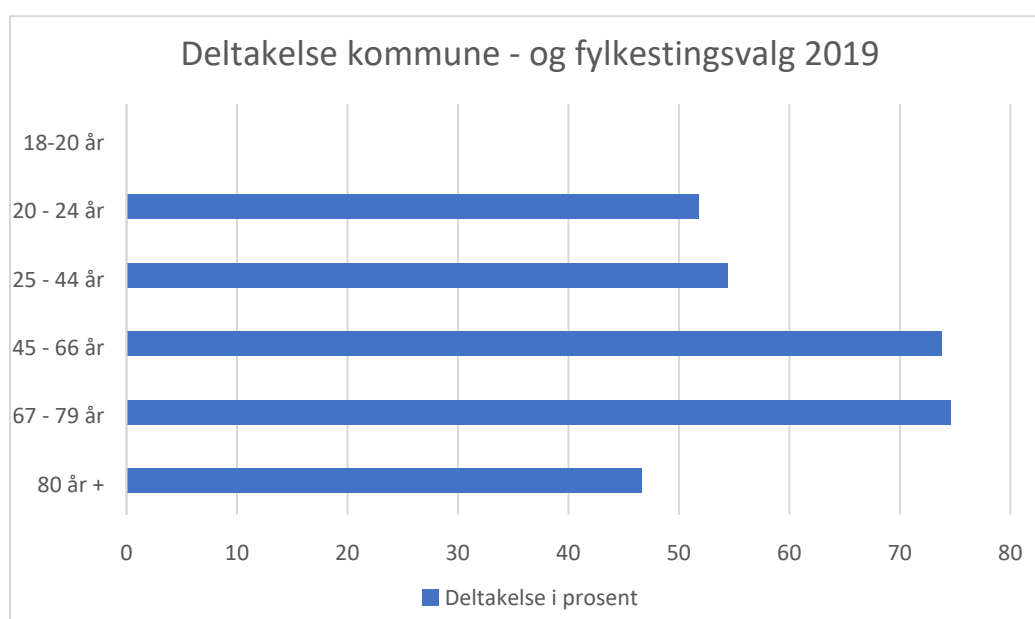
Valgdeltakelse

Totalt 64,7% valgdeltakelse under kommune- og fylkestingsvalget i 2019. (SSB)

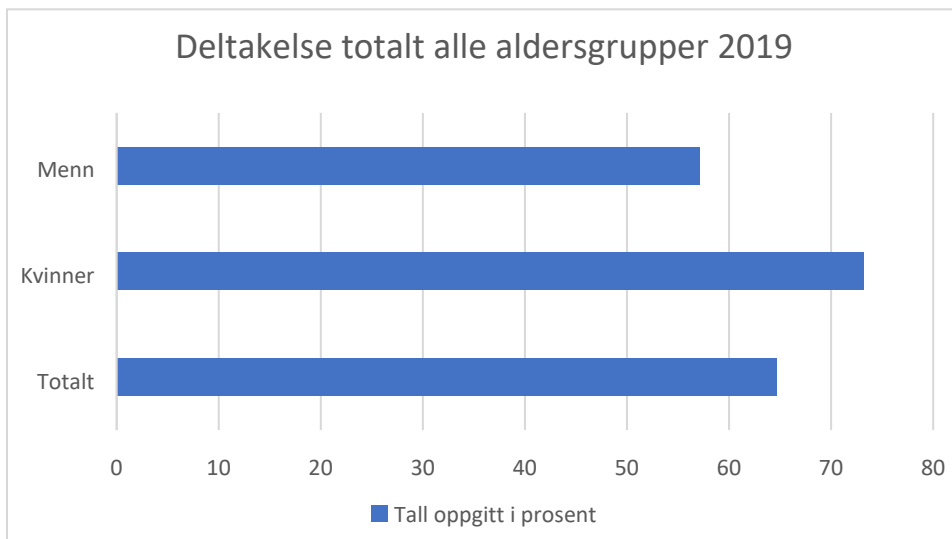
Deltakelse under valget er viktig. Her har befolkningen mulighet til å være med å påvirke hvordan landet eller kommunen skal styres.

Vi kan se litt mer detaljert hvordan valgdeltakelsen fordeler seg på aldersgrupper, og også fordelt på kvinner og menn. Vi får ikke frem tall for aldersgruppen 18-20 år pga små tall. Vi får heller ikke opp valgdeltakelse fordelt på kvinner og menn innenfor de forskjellige aldersgruppene.

(Kilde: SSB)

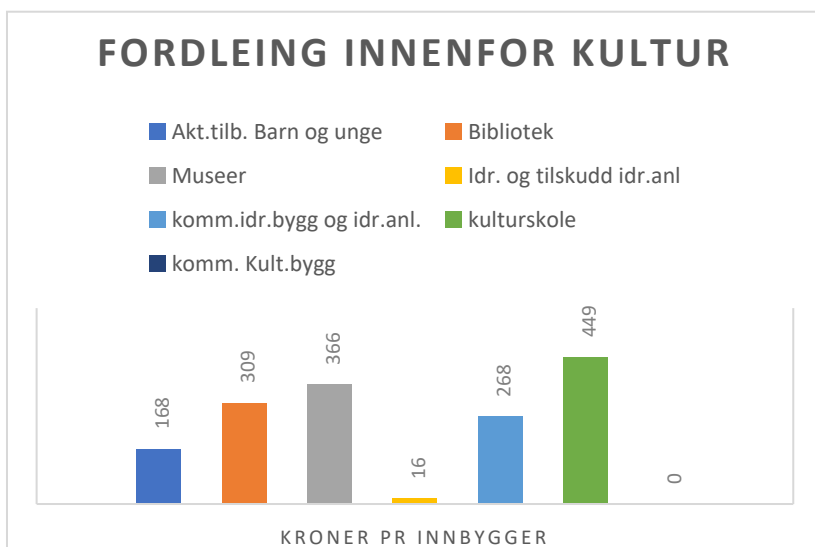

Vi ser av tabellene at det er større andel deltakelse i aldersgruppene 45-79 år, og at det er en del å hente i aldergruppene 18 – 44 år med tanke på valgdeltakelse. Samtidig ser vi at det er større valgdeltakelse blant kvinner enn blant menn.

Kulturtilbud

«Et utvidet kulturbegrep omfatter både det 'tradisjonelle' området: litteratur, kunst og kulturvern, ungdomsarbeid og idrett, men dertil også skapende fritidsvirksomheter som kan gi utfoldelse av egne anlegg og interesser.»

Organisasjonsdeltakelse, sosiale møteplasser

Vi har lite informasjon om Osen kommunes befolknings deltakelse i organisasjoner eller andre sosiale møteplasser. Siste Ungdata-undersøkelse (2018) viser at 52% av ungdommene har faste fritidsaktiviteter.

Vi har ingen tall for den delen av befolkningen som ikke svarer ut på Ungdata-undersøkelsen.

Kulturtilbud i kommunen

Kilde
[Kulturtilbud, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Kulturtilbud, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Kulturtilbud, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Kulturtilbud, Statistisk sentralbyrå](#)

Religion

Kilde
[Den norske kirke, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Den norske kirke, Statistisk sentralbyrå](#)

Miljø, skader og ulykker

Tallgrunnlaget er tilstrekkelig for de fleste aldersgrupper med unntak av ungdommer i ungdomsskolealder innenfor dette området. Ungdommene besvarer Ungdataundersøkelsen hvert andre år. Siste tall er fra 2018, og undersøkelsen i 2020 ble avlyst pga Covid 19.

Fornøydhet med lokalmiljøet

I siste Ungdata-undersøkelse oppga 63% av ungdommene at de er «litt fornøyd» eller «svært fornøyd» med lokalmiljøet sitt. Dette er noe under det ungdommene i fylket og nasjonalt svarer (de ligger på 70%). Det er ingen som rapporterer at de er utrygge når de ferdes i nærområdet.

Et trygt nærmiljø er viktig for folkehelsa, slik at man ikke blir sittende inne fordi det oppleves utrygt å bevege seg i nærmiljøet.

Møteplasser

Ungdommene svarte i siste Ungdata-undersøkelse (2018) at de er generelt fornøyde med lokaler til å treffe andre, idrettsanlegg, kulturtilbud og kollektivtilbud. Samtidig ser vi at det er en stor andel, 78%, som svarte at de var sosiale på nett/mobil størstedelen av kveldene. I arbeidet sammen med ungdommene etter ungdataundersøkelsen kom det fram at de har sterke ønsker om et sted å møtes; en sosial arena. 33% svarer i undersøkelsen at dette svært bra, mens resterende fordeler seg på nokså bra, verken bra eller dårlig og svært dårlig.

Møteplasser er viktig for befolkningen i alle aldre. Vi har noe tilbud for mange, men opplever samtidig at det etterspørres mer.

Helserelatert atferd

Det ble i november 2019 gitt tilbud om deltakelse i HUNT-undersøkelsen, Helseundersøkelsen i Trøndelag. Tallgrunnlaget for ungdom viser til siste Ungdata undersøkelse som ble gjennomført i 2018. Tallgrunnlaget er noe utilstrekkelig for de fleste aldersgrupper med unntak av ungdommer pr i dag.

Fysisk aktivitet

Resultatene i siste Ungdata-undersøkelse viser at halvparten av ungdommene sier de er andpustne og svett minst tre ganger i uka. 20% trener ganske regelmessig i idrettslag, og over halvparten trener på egen hånd 1-2 ganger i måneden eller mer.

Ernæring

Av ungdommene ser vi at bare 15% spiser grovbrød eller grove rundstykker daglig eller flere ganger i dagen. Omtrent 30% spiser frukt og/eller bær daglig. Videre finner vi i Ungdata-undersøkelsen at sjokolade, potetgull og farseprodukter konsumeres minst en gang i uka, men ikke daglig. 83% drikker bann uten kullsyre daglig eller flere ganger om dagen, mens 15% drikker energidrikk engang i uka eller oftere.

Bruk av tobakk og rusmidler.

Våre ungdommers svar på siste Ungdata-undersøkelse, viser at det er stadig mindre røyking blant ungdommer. 85% av våre ungdommer oppgir at de aldri har røkt, og samtidig ser heller ikke snus ut til å være veldig utbredt i Osen. Ingen oppgir å bruke det ukentlig eller oftere.

Når det gjelder alkohol oppgir de aller fleste at de ikke får drikke før de blir 18 år, og 89% av ungdommene har aldri drukket alkohol (kilde: Ungdata) Vi hadde også ungdommer som hadde brukt narkotiske rusmidler i løpet av siste år. (kilde: Ungdata)

Det er ikke tilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på røyking i begynnelsen av svangerskapet. (kilde: FHI)

Risikoatferd (rus) som kan gi skader og ulykker.

Rusmisbruk kan føre til flere typer helseskader og problemer. Både akutte skader som ulykker, vold og suicidal atferd, hjerte- og karsykdommer, lungesykdommer, ulike smertetilstander og psykiske lidelser. I tillegg kan det føre til rusavhengighet og i verste fall dødsfall.

Vi har tall på anmeldte lovbrudd, men vi har ikke tall som sier noe om lovbrudd i ruspåvirket tilstand.

Skjenkesteder (og skjenkebevilling)

Osen kommune har to skjenkesteder. Skjenketidsslutt er 01:00

Skal man som ungdom kunne delta på offentlig fest, må man være fylt 15 år. Deltakelse på offentlige fester for 15-åring er i de fleste tilfeller uavhengig av ambulerende skjenkebevilling på arrangementet eller ikke.

Psyriske lidelser

Osen kommune har satset på styrket skolehelsetjeneste. Vi har psykiatrisk koordinator og helsesøster som har jevnlig oppmøter ved skolene. Når det gjelder psyriske symptomer/lidelser i alderen 15-29 år, er vi ikke signifikant forskjellig fra landet for øvrig i verken 2018 eller 2019. I aldersgruppen som svarte på Ungdata-undersøkelsen kommer det frem at 18,5% av ungdommene i Osen er mye plaget med symptomer som beskriver et psyrisk stemningsleie. Landsgjennomsnittet ligger her på 14%.

Skjermtid over 4 timer (døgnet)

Ungdata-undersøkelsen viser at 45% av ungdommene på ungdomsskolen bruker mer enn 4 timer på skjerm i løpet av døgnet, utenom skoletiden. En undersøkelse viser at sammenhengen mellom skjermtid og psyriske helseplager viste at økt skjermtid predikerer økte psyriske helseplager. Det å ha nære venner, være fornøyd med vennene sine og oppleve støtte fra dem er faktorer som henger sammen med et redusert nivå av psyriske helseplager.

Fornøyd med helsa

I følge Ungdata-undersøkelsen oppgir 16% at de føler på kroppspress. De er mer fornøyd med helsa si enn med utseendet sitt. 84% av ungdommene er godt fornøyd med hvordan de er.

Helsetilstand

Kommunen har en viktig rolle i å fremme befolkningens helse gjennom bredden i kommunens tjenestetilbud. Vi har ansvar for å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse – trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, utjevne sosiale helseforskjeller og bidra til å forebygge mot sykdom, skade og lidelse.

Kilde
[Kommunehelsetenesta, Statistisk sentralbyrå](#)

Psykisk helse

Ungdomstiden er en sårbar periode som byr på store omveltninger, både kroppslig og mentalt. De unge skal finne ut hvem de er og hva de står for. De møter nye krav og forventninger som de skal håndtere i hverdagen. Psykiske lidelser i barne- og ungdomsårene ser ut til å ha mer vidtrekkende negative konsekvenser enn fysisk sykdom (Goodman, 2011, Delaney, 2012), og øker risikoen for frafall i skolen, løsere tilknytning til arbeidsmarkedet, økonomiske vansker, dårlig psykisk og fysisk helse senere i livet, vansker i nære relasjoner og rusmisbruk. Gode oppvekstbetingelser i familien, barnehage og skole, og gode relasjoner til jevnaldrende kan være med å forebygge psykiske lidelser hos barn og unge.

30% av våre ungdommer svarer at de ikke passer inn blant elevene på skolen, og 27% gruer seg til å gå på skolen. 11% er ikke så ofte sammen med jevnaldrende, og 11% har ingen de vil kalle venner. 19% har aldri vært med på faste fritidsaktiviteter. 20% av våre ungdommer rapporterte ved siste Ungdata-undersøkelse opplever ensomhet «ganske ofte» eller «ofte», og 12% føler at de ikke verdt noe. Dette er resultater som vi må ta på alvor, og som vi må jobbe med for at ungdommene skal få det bedre. Arbeidet med Program for folkehelse er et ledd i dette arbeidet. Her jobbes det med et fag som skal piloteres høsten 2020, og her har ungdommene stor påvirkning på innholdet.

Når det gjelder psykiske plager for innbyggere i alderen 15-29 år, er vi ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet. For den voksne delen av befolkningen har vi ingen tall på dette.

Forekomst av forebyggbare sykdommer

Når det gjelder Antibiotika-bruk/resepter er Osen kommune signifikant bedre enn landet i 2018 og 2019. Når det gjelder muskel og skjelettskader/lidelser ligger Osen kommune signifikant dårligere enn ellers i landet. Det kan se ut som vi har en utfordring innenfor dette området (2018 og 2019)

Hjerte- og karsykdommer er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet.

Vaksine

HPV-vaksine (til kvinner): andelen kvinner født mellom 1991-1996 som har mottatt minst en dose HPV-vaksine i perioden 2016-2019 er **79,3%**

Influensavaksine for innbyggere over 65 år i perioden 2018-2019 **40,2%**

Når det gjelder barnevaksinasjonsprogrammet, har vi for lavt fødselstall til at vi får ut prosentandeler på dette.

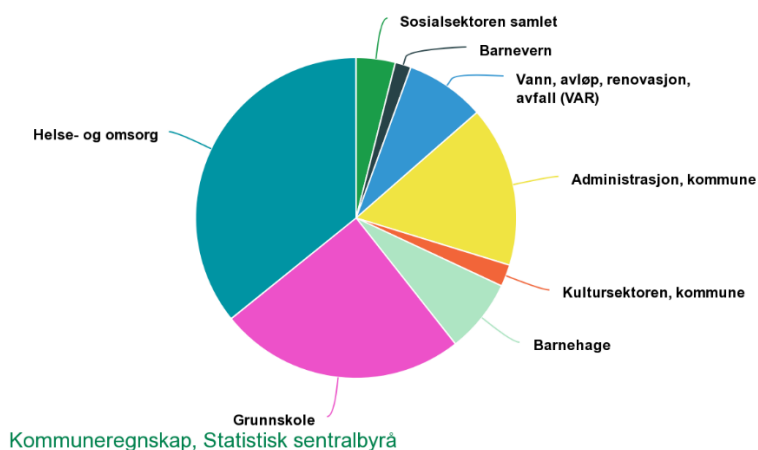
Økonomiske utfordringer på lang sikt

- Befolkningsnedgang, lav tilvekst av barn
- Aldrende befolkning
- Utgiftene til å opprette dagens standard og dekningsgrad i tjenestetilbudet vil øke

Dette påvirker overføringer fra staten, noe som igjen forsterker våre muligheter til å opprettholde dagens nivå på tjenestene, noe som igjen kan påvirke befolkningsutviklingen.

Slik er fordelingen av utgiftene i kommunen pr i dag:

Utgifter etter utvalgte områder. 2019

Med den befolkningsendringen som det pr i dag ser ut som vi får, vil nok denne fordelingen endre seg på sikt.

Tegn på god praksis

- En attraktiv kommune å bo og leve i for både barn, unge og voksne
- Befolkningsvekst
- Lav arbeidsledighet, høy yrkesdeltakelse og redusert risiko i arbeidsmiljøet, som er med på å fremme folkehelsen.
- Tilgang på god og riktig arbeidskraft
- Næringsutvikling og tilflytting.
- Et levende samfunn med gode tilbud både innenfor skoletid/arbeidstid og fritid for barn, unge og voksne i alle aldre.
- Dra veksler på å stå sammen, og gjøre hverandre gode. Både innad i kommunen, og ut mot andre kommuner.

Samarbeid

Sammenheng

Tilhørighet og stolthet